

**Тести за модельною навчальною програмою
«Зарубіжна література. 5-9 класи»
для закладів загальної середньої освіти
(автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В. та ін.)**

Роль художнього перекладу в сучасну добу

I варіант

Початковий та середній рівні

У завданнях 1–8 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Пригадайте, коли відзначається Європейський день мов.

- А 1 вересня
- Б 1 жовтня
- В 25 вересня
- Г 26 вересня

2. Укажіть, як називають людей, які досконало володіють іноземними мовами, фахово перекладають тексти однієї мови іншою.

- А перекладачами
- Б літераторами
- В редакторами
- Г копірайтерами

3. Віднайдіть серед запропонованих тлумачень те, яке найповніше відтворює суть перекладу.

- А Переклад — текст, створений тією мовою, якою володіє та яку обрав автор.
- Б Переклад — відтворення змісту усного висловлення чи писемного тексту засобами іншої мови.
- В Переклад — твір (зазвичай віршований), написаний за мотивами твору іншого автора з елементами наслідування складників першоджерел.
- Г Переклад — відтворення змісту усного висловлення у письмовій формі.

4. Укажіть рядок, у якому перелічено види перекладів.

- А Влучний, прямий, непрямий, повний, неповний, вільний.
- Б Вільний, довільний, точний, неточний, прямий, непрямий.
- В Прямий, непрямий, точний, неточний, повний, неповний, вільний.
- Г Літературний, довільний, точний, прямий, непрямий, повний, неповний.

5. Укажіть, які книги перекладали в Русі-Україні із часів прийняття християнства (988 р.).

- А Біблійні й богослужбові книги, твори церковних діячів.
- Б Героїчний епос, літописи, билини.
- В Казки, легенди, твори церковних діячів.
- Г Міфи давніх слов'ян, біблійні книги.

6. Визначте, чим художній текст суттєво відрізняється від практичного мовлення.
 А Практичне мовлення існує лише в усній формі, а художній текст ще й у письмовій.
 Б Практичне мовлення передає інформацію, а художній текст, крім цього, виконує ще й естетичну функцію.
 В Практичне мовлення розповідає про певні події, а художній текст ще й описує їх.
 Г Практичне мовлення передає події, а художній текст ще й емоційно насичує їх.

7. Укажіть автора висловлювання: «Скільки мов ти знаєш, стільки маєш ключів до світу».

- А Вольтер
 Б О. Ніколенко
 В І. Франко
 Г Л. Українка

8. Пригадайте, при якому університеті діяв гурток перекладачів богословських і навчальних текстів.

- А Університеті Святого Володимира
 Б Університеті Святого Авраама
 В Університеті Святого Юра
 Г Університеті Святого Луки

Завдання 9–11 на встановлення відповідності

9. Установіть відповідність між видом перекладу та його визначенням.

Визначення		Вид	
1	Переклад, здійснений з оригінального першотвору.	А	непрямий
2	Відтворює не лише зміст, а й формальні ознаки першоджерела, дає повне уявлення про систему художніх засобів і стиль оригіналу.	Б	неточний
3	Має відхилення і від змісту, і від форми оригіналу.	В	прямий
4	Переклад, створений на основі допоміжних текстів, а не першоджерела.	Г	точний

10. Співвіднесіть автора та перекладений ним твір.

Перекладений твір		Автор	
1	Давня індійська поезія	А	Микола Зеров
2	«Одіссея» Гомера	Б	Леонід Первомайський
3	«Енеїда» Вергілія	В	Леся Українка

4	«Самотній кедр на строміні...» Генріха Гейне	Г	Люцій Лівій Андронік
---	---	---	----------------------

11. Прочитайте твердження в таблиці. Позначте у комірках таблиці правдивість чи хибність тверджень.

Твердження		Правда/хиба
1	Переклад — відтворення змісту усного висловлення чи писемного тексту засобами рідної мови.	
2	Оригінал — текст, створений тією мовою, якою володіє та яку обрав автор.	
3	Переспів — твір (зазвичай віршований), написаний за мотивами твору іншого автора з елементами наслідування складників першоджерела; він наближений до перекладу і водночас відмінний за змістом та формою, яскраво вираженою читацькою позицією.	

Достатній та високий рівні

Завдання з вибором 2 правильних відповідей

12. Укажіть принципи, яким має відповідати художній переклад.

А Точність відтворення основного змісту, форми й відтінків (домінант оригіналу).

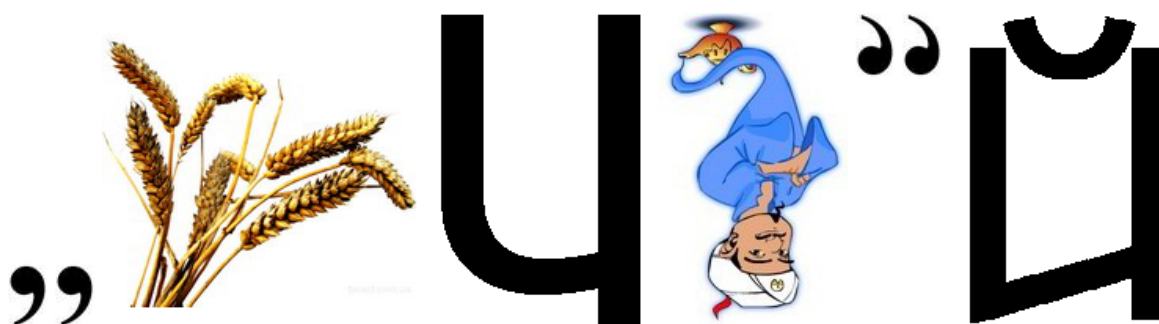
Б Літературність (відповідність нормам літературної мови).

В Урахування політики народів.

Г Художня вигадка.

Завдання 13–14 відкриті, з короткими відповідями

13. Розгадайте ребус і назвіть один із видів перекладу.

Відповідь запиши з малої літери в називному відмінку однини, кількість клітинок відповідає кількості букв у правильній відповіді.

--	--	--	--	--	--

14. Перейдіть за посиланням та виконайте завдання гри

<https://learningapps.org/display?v=p9vicdbw524>

Укажіть слово, яке з'явиться, коли правильне рішення буде знайдене.

15. Прочитайте вірш про Україну сучасної литовської поетеси та виконайте завдання.

Довіле Зєльчюте

Соняху найпрекрасніша квітко

українських земель

схилила біляву голову

наприкінці зими

і раптом розквітла

а могла б

іще стати матір'ю

і вулицями Києва водити

дітей до школи

та провів

тебе Архангел

Ти стала матір'ю надії для нас усіх

Переклад за англійським підрядником,

наданим автором: Елла Євтушенко

15.1. Співвіднесіть цитати з вірша та реальні події.

Цитати		Реальні події	
1	«схилила біляву голову наприкінці зими»	А	Встала до бою
2	«і раптом розквітла...»	Б	Приклад для народів світу
3	«Ти стала матір'ю надії для нас усіх»	В	Почалася війна

15.2. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

Цитати		епітети	метафори
1	«...найпрекрасніша квітко...»		
2	«Ти стала матір'ю надії...»		
3	«...біляву голову...»		

15.3. Віднайдіть прислів'я / приказки, що найповніше розкривають ідею вірша.

А Сміливим відвага володіє.

Б Як жили наші діди та прадіди, так нам веліли.

В Хто відважний, той здобуває, а хто боягуз, той пропадає.

Г Хто людей питає, той і розум має.

Д Сонце не згасне, народ не зламається.

15.4. Напишіть есе «Як я розумію вислів «Ти стала матір'ю надії для нас усіх».

II варіант

Початковий та середній рівні

У завданнях 1–8 потрібно вибрати одну правильну відповідь

1. Пригадайте, коли за підтримки Європейського Союзу був започаткований Європейський день мов.

А 1 грудня 2000 року

Б 6 грудня 2001 року

В 25 грудня 2014 року

Г 13 грудня 1970 року

2. Укажіть, для чого люди, які досконало володіють іноземними мовами, фахово перекладають тексти однієї мови іншою.

А Щоб ознайомити нас із надбаннями інших народів.

Б Щоб поповнювати словниковий запас мови.

В Щоб залучати молодь до читання.

Г Щоб розвивати світовий літературний процес.

3. Віднайдіть серед запропонованих тлумачень те, яке найповніше відтворює суть повного перекладу.

А Повний переклад — це переклад усього обсягу тексту до найменших дрібниць.

Б Повний переклад — відтворення лише основних положень тексту, його окремих частин та елементів.

В Повний переклад — це відтворення загального змісту іншомовного тексту без збереження деталей та емоційно-експресивних відтінків.

Г Повний переклад відтворює не лише зміст, а й формальні ознаки першоджерела, дає повне уявлення про систему художніх засобів і стиль оригіналу.

4. Укажіть рядок, у якому правильно перелічено види перекладів.

А Детальний, вільний, змістовний, літературний, науковий.

Б Точний, неточний, приблизний, орієнтовний, довільний.

В Прямий, непрямий, точний, неточний, повний, неповний, вільний.

Г Відмінний, оригінальний, точний, неточний, повний, неповний.

5. Укажіть, який Великий князь київський зробив вагомий внесок у розвиток перекладу, засновавши при дворі школу переписувачів книг з різних мов.

А Володимир Великий
Б Ярослав Мудрий
 В Всеслав Чародій
 Г Святослав Ярославич

6. Визначте, явищем яких двох літератур є художній переклад.

А Літератури народу, мовою якого створювали оригінал, і літератури, мову якої перекладач вивчав у школі.

Б Літератури народу, мовою якого створювали оригінал, і народу, мовою якого його перекладають.

В Літератури народу, мовою якого створювали оригінал, та української літератури.

Г Літератури народу, мовою якого створювали оригінал, і народу, мовою якого володіє найбільше людей у світі.

7. Укажіть автора висловлювання, який стверджував, що переклад – «один з найважливіших і найсуттєвіших засобів спілкування між людьми».

А Вольтер
Б Йоганн-Вольфганг Гете
 В І. Франко
 Г Л. Українка

8. Пригадайте, як називають основні елементи, які визначають зміст і форму твору, його художній смисл.

А Домени
Б Домінанти
 В Доранти
 Г Домісольки

Завдання 9–11 на встановлення відповідності

9. Установіть відповідність між видом перекладу та його визначенням.

Визначення		Вид перекладу	
1	Відтворює не лише зміст, а й формальні ознаки першоджерела, дає повне уявлення про систему художніх засобів і стиль оригіналу.	А	вільний
2	Переклад має відхилення і від змісту, і від форми оригіналу.	Б	точний
3	Переклад усього обсягу тексту до найменших дрібниць.	В	неточний
4	Відтворення загального змісту іншомовного тексту без збереження деталей та емоційно-експресивних відтінків.	Г	повний

10. Співвіднесіть автора та перекладений ним твір.

Перекладений твір		Автор	
1	Поезії Роберта Бернса	А	Микола Зеров
2	Антологія римської поезії	Б	Пантелеймон Куліш
3	«Русалка» А. Міцкевича	В	Леся Українка
4	«Король Лір» В. Шекспіра	Г	Микола Лукаш

11. Прочитайте твердження в таблиці. Позначте в комірках таблиці правдивість чи хибність тверджень.

Твердження	Правда/хиба
Оригінал — текст, створений тією мовою, якою володіє та яку обрав читач.	
Переклад — переказ змісту усного висловлення засобами іншої мови.	
Переспів — твір (зазвичай віршований), написаний за мотивами твору іншого автора з елементами наслідування складників першоджерела; він наближений до перекладу і водночас відмінний за змістом та формою, яскраво вираженою авторською позицією.	

Достатній та високий рівні

Завдання з вибором 2 правильних відповідей

12. Укажіть принципи, яким має відповідати художній переклад.

А Наближене відтворення основного змісту, форми й відтінків (домінант оригіналу).

Б Науковість (відповідність науковим нормам).

В Урахування традицій та звичаїв народів, специфіки їхнього життя, епохи, мови.

Г Художня цілісність і гармонійність.

Завдання 13–14 відкриті, з короткими відповідями

13. Розгадайте ребус і назвіть один із видів перекладу.

Відповідь запиши з малої літери в називному відмінку однини, кількість клітинок відповідає кількості букв у правильній відповіді.

--	--	--	--	--	--	--

14. За хмарою слів укажіть вид перекладу.

15. Прочитайте вірш про Україну сучасної молдовської поетеси Марії Пілкін та виконайте завдання.

дитячий хрестовий похід

діти перетинають кордон у Паланці
 піднімають очі до неба
 потуплюють очі в землю
 небо й земля
 більше не мирні
 небо й земля
 більше не на місці
 дитина озирається
 війна це слово
 що одні заперечують
 інші носять його
 наче хрест на плечах

на кордоні Паланки
 з паспортами
 своїми синіми
 малюки проходять
 маленькими кроками
 з маленьким своїм болем
 з маленьким своїм смутком
 здригаються в обіймах матерів
 від кожного звуку
 від кожного подуву вітру
 здригається земля під ними
 небо здригається
 повітря горить

це дитячий хрестовий похід

Переклад з румунської Лесик Панасюк

15.1. Співвіднесіть цитати з вірша та реальні події.

Цитати		Події	
1	«діти перетинають кордон у Паланці»	А	документи громадян України
2	«з паспортами своїми синіми»	Б	іде війна
3	«здрігається земля під ними	В	діти-біженці

	небо здригається повітря горить»		
--	-------------------------------------	--	--

15.2. Установіть відповідність між цитатами та художніми засобами.

Цитата	епітети	метафори
«небо здригається»		
«піднімають очі до неба»		
«маленьким кроками»		

15.3. Укажіть прислів'я / приказки, що найповніше розкривають ідею вірша.

А Хто мечем воює, від меча й загине.

Б Війна приносить шрами й рани.

В Про війну гарно чути, але тяжко її бачити.

Г Хочеш миру — готуйсь до війни.

15.4. Напишіть есе «Як я розумію вислів «дитячий хрестовий похід».

Відповіді до тесту

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I В	Г	А	Б	В	А	Б	А	А	1 - В 2 - Г 3 - Б 4 - А	1 - В 2 - Г 3 - А 4 - Б	Х, П, П	А,Б	т о ч н и й	о р и г і н а л	15.1. 1-В, 2-А, 3-Б 15.2. 1 - епітет; 2 - метафора; 3 - епітет. 15.3. А,В,Д
II В	Б	А	А	В	Б	Б	Б	Б	1 - Б 2 - В 3 - Г 4 - А	1 - Г 2 - А 3 - Б 4 - В	Х, Х, П	В,Г	в і л ь н и й	х у д о ж н і й	15.1. 1-В, 2-А, 3-Б 15.2. 1 - метафора; 2 - метафора; 3 - епітет. 15.3. Б,В